

Wissenschaftssprache in Forschung und Lehre

Workshop „Korpuskompetenz und Korpusdidaktik“

Universität Vilnius, 10.-11.10.2022

Agnese Dubova, Universität Liepāja,

Dzintra Lele-Rozentāle, Universität Lettlands

Aus der Forschungsgeschichte.
Hochschule Ventspils, Universität Liepāja, Universität
Lettlands

- Lehre: BA, MA, Doktorandenstudium
- Dubova, Agnese; Leitāne, Māra; Lele-Rozentāle, Dzintra. *Zinātniskā komunikācija starpkultūru kontekstā*. I daļa. Ventspils : Ventspils Augstskola, 2009

Hilfsmittel zum akademischen oder wissenschaftlichen Schreiben

Situation in Lettland

- Eine Vielfalt an methodischen Anleitungen zum Verfassen der Studien- und Abschlussarbeiten
- Einige Handbücher über akademisches Schreiben

Eko, Umberto (2006). Kā uzrakstīt diplomdarbu : humanitārās zinātnes. Rīga : Jāņa Rozes apgāds.

(Eco, Umberto : Wie man eine wissenschaftliche Abschlußarbeit schreibt. Doktor-, Diplom- und Magisterarbeit in den Geistes- und Sozialwissenschaften)

Laiveniece, Diāna (2015). Zinātniskās rakstīšanas skola. Liepāja : LiePA.

Home Page

GENERAL LANGUAGE FUNCTIONS

Being Cautious
Being Critical
Classifying and Listing
Compare and Contrast
Defining Terms
Describing Trends
Describing Quantities
Explaining Causality
Giving Examples
Signalling Transition
Writing about the Past

An enhanced and expanded version of PHRASEBANK is available in PDF or Kindle format:

[ABOUT PHRASEBANK](#)

The Academic Phrasebank is a general resource for academic writers. It aims to provide you with examples of some of the phraseological 'nuts and bolts' of writing organised according to the main sections of a research paper or dissertation (see the top menu). Other phrases are listed under the more general communicative functions of academic writing (see the menu on the left). The resource should be particularly useful for writers who need to report their research work. The phrases, and the headings under which they are listed, can be used simply to assist you in thinking about the content and organisation of your own writing, or the phrases can be incorporated into your writing where this is appropriate. In most cases, a certain amount of creativity and adaptation will be necessary when a phrase is used. The items in the Academic Phrasebank are mostly content neutral and generic in nature; in using them, therefore, you are not stealing other people's ideas and this does not constitute plagiarism. For some of the entries, specific content words have been included for illustrative purposes, and these should be substituted when the phrases are used. The resource was designed primarily for academic and scientific writers who are non-native speakers of English. However, native speaker writers may still find much of the material helpful. In fact, recent data suggest that the majority of users are native speakers of English. More about **Academic Phrasebank**.

This site was created by **John Morley**. If you could spare just two or three minutes of your time, I would be extremely grateful for any feedback on Academic Phrasebank: Please click [here](#) to access a very short questionnaire. Thank you.

HOME »

GENERAL LANGUAGE FUNCTIONS

Being Cautious
Being Critical
Classifying and Listing
Compare and Contrast
Defining Terms
Describing Trends
Describing Quantities
Explaining Causality
Giving Examples
Signalling Transition
Writing about the Past

An enhanced and expanded version of PHRASEBANK is available in PDF or Kindle format:

[ABOUT PHRASEBANK](#)

Classifying and Listing

When we classify things, we group and name them on the basis of something that they have in common. By doing this we can understand certain qualities and features which they share as a class. Classifying is also a way of understanding differences between things. In writing, classifying is often used as a way of introducing a reader to a new topic. Along with writing definitions, the function of classification may be used in the early part of an essay, or longer piece of writing. We list things when we want to treat and present a series of items or different pieces of information systematically. The order of a list may indicate rank importance.

Classifying a topic - close

X can be classified into Xi and Xii.

X can be categorised into Xi, Xii and Xiii.

Several taxonomies for X have been developed ...

Different methods have been proposed to classify ...

X may be divided into several groups: a) ..., b) ... or c) ...

Generally, X provides two types of information: Xi and Xii.

It has become commonplace to distinguish 'Xi' from 'Xii' forms of X.

X is generally classified into two types: Xi, also known as ..., and Xii or ...

There are two basic approaches currently being adopted in research into X. One is ...

The theory distinguishes two different types of X, i.e. social X and semantic X (Smith, 2013).

The works of Smith fall under three headings: (1) dialogues and ..., (2) collections of facts, and ...

X may be divided into	three main	classes. sub-groups. categories.	
X may be classified	on the basis of according to depending on in terms of	Y	into Xi and Xii.

Entstehung der Web-App

Das Projekt „Lettisch als Wissenschaftssprache aus der intralinguistischen Blickrichtung“ (2018–2020)

Finanziert vom Lettischen Wissenschaftsrat im Förderprogramm der Grundlagen- und angewandten Forschungen

Kooperation: Sprachwissenschaftler (14) und IT-Fachleute (2) der Hochschule Ventspils und der Universität Liepāja

Die Web-App «Zinātnes valoda» („Lettische Wissenschaftssprache“) als digitales Hilfsmittel zum Verfassen akademischer und wissenschaftlicher Texte auf Lettisch

Benutzer: Schüler und Schülerinnen, Studierende, Dozierende, Forscher und Forscherinnen

Frei zugänglich: auf PCs, Notebooks und Smartphones

<https://www.zinatnesvaloda.lv>

Aufbau der Web-App 1

Beschreibung der akademischen und wissenschaftlichen schriftlichen Textsorten:

- in der Schule – Konspekt, Zusammenfassung, (schulische) Forschungsarbeit u.a.
- im Studium – Referat, Praktikumsbericht, Bachelor-, Masterarbeit u.a.
- in der Wissenschaft – Monographie, wissenschaftlicher Beitrag, Dissertation u.a.

40 Textsorten

PĒTNIECĪBA SKOLĀ

- ▶ Anotācija
- ▶ Argumentētā eseja
- ▶ Konspekts
- ▶ Kopsavilkums
- ▶ Laboratorijas darba apraksts
- ▶ Protokols
- ▶ Recenzija
- ▶ Referāts
- ▶ Skolēna zinātniski pētnieciskais darbs
- ▶ Tēzes
- ▶ Ziņojums

PĒTNIECĪBA AUGSTSKOLĀ

- ▶ Bakalaura darbs
- ▶ Diplomdarbs
- ▶ Diplomprojekts
- ▶ Kursa darbs
- ▶ Kursa projekts
- ▶ Kvalifikācijas darbs
- ▶ Laboratorijas darbs
- ▶ Maģistra darbs
- ▶ Maģistra diplomreferāts
- ▶ Prakses atskaite
- ▶ Recenzija (augstskolā)
- ▶ Referāts (augstskolā)
- ▶ Semestra darbs
- ▶ Semināra ziņojums
- ▶ Studiju projekts

ZINĀTNISKIE TEKSTI

- ▶ Anotācija (zinātnē)
- ▶ Datorprogramma
- ▶ Disertācija
- ▶ Ievadraksts
- ▶ Literatūras apskats
- ▶ Monogrāfija
- ▶ Patenta publikācija
- ▶ Priekšvārds
- ▶ Promocijas darba kopsavilkums
- ▶ Recenzija (zinātnē)
- ▶ Tehniskais ziņojums
- ▶ Tēzes (zinātnē)
- ▶ Zinātnisks pārskats par konferenci
- ▶ Zinātnisks raksts

Referāts (augstskolā)

Sinonīmi

priekšlasījums, ziņojums

Nosaukumi svešvalodās

a. report, paper
kr. реферат, доклад
v. Referat n, Vortrag m

Skaidrojums

Sistēmiski izvērstas teorētisko atziņu apkopojums, reizēm arī novērtējums par noteiktu tematu mutvārdos vai rakstveidā; publisks ziņojums par noteiktu tematu.

Apraksts un struktūra

Referāta mērķis ir informēt klausītājus vai lasītājus. Referātu raksta, lai analizētu faktus, notikumus, teorētiskajā literatūrā iegūtās atziņas, pētījumu rezultātus, izteiktu vispārinājumus, prognozes u. tml. Uzstāšanās ar referātu, piemēram, studentu zinātniskajā konferencē, pilnveido publiskās runas prasmes, attīsta spējas veidot kontaktu ar auditoriju, publiski uzstāties, prezentēt savu darbu. Bieži referāts, kas paredzēts mutvārdu formā, tiek gatavots kopā ar vizuālo prezentāciju, kurā ietvertas galvenās atziņas, piemēri, uzskates materiāls u. tml.

Rakstveida referāta tekstam ir **ievads** (temata pieteikums, satura izklāsta struktūra), izvērstā **galvenā daļa**, kas plānota atbilstoši **darba mērķim** un **uzdevumiem**, un **nobeigums**, kas var būt vai nu satura izklāsta īss **kopsavilkums**, akcentējot galveno, vai arī kā **secinājumi**, vai kā **ieteikumi**. Obligāti pievienojama **izmantotā literatūra**.

Ja referāta temats saistīts ar **avotu** analīzi, tad avotu **bibliogrāfiskās norādes** liek pirms **izmantotās literatūras saraksta**.

Ja referāta tekstā lietoti specifiski **saīsinājumi**, to skaidrojumu veido atsevišķā sarakstā un novieto aiz literatūras saraksta.

Rakstveida referātu teksta garums nav noteikts, tas var būt no 8 lpp. līdz pat 25–30 lpp. atkarībā no temata sarežģītības un izklāsta detalizācijas pakāpes.

Literatūra

Kā rakstīt referātu (referāta titullapa, ievads, noformējums). Pamācība.lv, 2013. Pieejams: <http://www.pamaciba.lv/ka-rakstit-referatu-referata-titullapa-ievads-noformejums/>

Aufbau der Web-App 2

Glossar

- Erklärungen der in den Textbeschreibungen verwendeten Termini

Beispiele: Argument, Zitat, Hypothese, Forschungsfrage, Untersuchungsmaterial
u.a.

56 Termini

Glosārijs

[Arguments](#) ▾

[Atslēgvārds / atslēgas vārds / balstvārds / raksturvārds](#) ▾

[Avots \(biežāk daudzskaitlī\)](#) ▾

[Bibliogrāfija](#) ▾

[Bibliogrāfiskā atsauce](#) ▾

[Bibliogrāfiskā norāde](#) ▾

[Citāts](#) ▾

[Darba pamatdaļa / galvenā daļa](#) ▾

[Darba recenzents](#) ▾

[Darba struktūra / struktūra](#) ▾

Avots (biežāk daudzskaitlī) ↑

Dokuments, teksts, eksperimenta un statistikas dati vai cita veida pētniecības materiāls, ko izmanto pētījumā un kas tiek iekļauts avotu sarakstā. Avoti nav darba teorētiskajā pamatojumā izmantotā literatūra.

Bibliogrāfija ↑

Zinātniskajā darbā izmantoto avotu un literatūras saraksts, kas veidots, izmantojot bibliogrāfiskās norādes un konsekventi ievērojot konkrētu bibliogrāfiskās noformēšanas stilu.

Bibliogrāfiskā atsauce ↑

Īsa bibliogrāfiskās norādes forma, ko ietver iekavās nepārtrauktā tekstā aiz citāta vai parafrāzes, lai identificētu informācijas avotu, no kura ņemts izvilkums (citāts, parafrāze, fakts, attēls utt.), un konkretizētu izmantotās informācijas precīzu atrašanās vietu informācijas avotā. Parasti bibliogrāfiskajā atsaucē norāda autoru (autora uzvārdu(-us)/zinātniskā redaktora uzvārdu(-us)/organizāciju/retāk – darba nosaukumu, darba izdošanas gadu un lappusi(-es)/lapu(-as), no kurienes ņemta informācija. Atsauci veido tajā valodā, kurā ir informācijas avots, piemēram, (Plēpis 1997, 361); (Schmidt, Nelke 2015, 61–63); (LZP 2005). Autoram jāņem vērā, ka atsauču forma dažādos bibliogrāfiskā noformējuma stilos atšķiras. Autoram, veidojot bibliogrāfiskās atsauces, jāpārliecinās, vai attiecīgā bibliogrāfiskā norāde ir ievietota avotu un literatūras sarakstā un vai bibliogrāfiskā atsauce ir noformēta analogi bibliogrāfiskajai norādei, proti, vai pēc šīs atsauces konkrēto darbu varēs atrast avotu un literatūras sarakstā.

Bibliogrāfiskā norāde ↑

Norāde, ar kuru identificē un raksturo konkrētu izmantoto informācijas avotu, minot autoru, darba nosaukumu (rakstiem arī tā izdevuma nosaukumu, kurā tie publicēti), izdevēja atrašanās vietu, izdevēju, izdošanas gadu (žurnālu rakstiem arī izdevuma gadagājumu jeb sējumu un numuru), kā arī precīzu materiāla atrašanās vietu izdevumā. Bibliogrāfiskās norādes ievieto zinātniskā darba avotu un literatūras sarakstā/bibliogrāfijā. Latvijas un citu pasaules valstu akadēmiskajos apgādos, zinātnisko žurnālu redakcijās un augstskolās tiek izmantoti dažādi bibliogrāfisko norāžu un atsauču veidošanas jeb bibliogrāfiskā noformējuma stili (APA, Čikāgas Universitātes, MLA stils u. c.), kuri atšķiras ar norādes elementu secību, dalītājzīmju lietojumu u. tml.

Aufbau der Web-App 3

Phrasen / linguistische Konstruktionen

- Einleitung (Aktualität, Ziel, Aufgaben, Hypothese etc.)
- Hauptteil (Darstellung des Untersuchungsaspekts, der Ergebnisse etc.)
- Schluss (Zusammenfassung, Ergebnisse, Schlussfolgerungen etc.)
- Textüberleitungen zur Herstellung des Textzusammenhangs (Hinweise, Aufzählungen etc.)
- Verweise auf die benutzten Quellen (Zitieren) und das visuelle Material (Tabellen, Diagramme, Graphiken etc.)

Quelle: Textkorpus der lettischen wissenschaftlichen Artikel (2008-2018)

Umfang: 3 344 265 Tokens, im Online publizierte und frei zugängliche Texte

Pētnieciskā darba ievada formulējumi

[Pētījuma aktualitāte un nozīmība](#)

[Pētījuma mērķis](#)

[Pētījuma uzdevums\(-i\)](#)

[Pētījuma metode\(-s\)](#)

[Pētījuma objekts un priekšmets](#)

[Pētījuma hipotēze un jautājums](#)

[Pētījuma novitāte](#)

[Pētījuma datu un avotu \(materiāla\) pieteikums ievadā](#)

[Pētījuma teorētiskā bāze/teorētiskais pamatojums](#)

[Pētījuma dizains, struktūra un plāns](#)

Pētnieciskā darba nobeiguma formulējumi

[Nobeiguma pieteikums](#)

[Kopsavilkuma formulējumi](#)

[Rezultāti](#)

[Secinājumu formulējumi](#)

[Pētījuma praktiskā nozīme](#)

[Nākamo pētījumu un pētījuma perspektīvas pieteikums](#)

Atsauču veidošana

[Autoru pieteikums tekstā](#)

[Norādes uz izmantoto literatūru un avotiem](#)

[Citātu iesaistīšana un komentārs par citātu](#)

[Norādes uz vizuālo materiālu \(tabulām, grafikiem u. tml.\)](#)

[Vizuālā materiāla \(tabulu, grafiku u. tml.\) apraksts](#)

Pētnieciskā darba pamatdaļas formulējumi

[Informācija par pētījuma kontekstu](#)

[Pētījuma aspekta/problēmas pieteikums](#)

[Pētījuma materiāla un datu izklāsts](#)

[Rezultātu izklāsts](#)

[Rezultātu apkopojums](#)

[Norādes uz piemēru\(-iem\) tekstā](#)

[Salīdzinājuma formulējumi](#)

Teksta daļu sasaistes formulējumi

[Norādes uz iepriekšējo tekstu \(retrospektīvās frāzes\)](#)

[Norādes uz turpmāko tekstu \(prospektīvās frāzes\)](#)

[Precizējošās \(deiktiskās\) norādes](#)

[Uzskaitījums](#)

Pētnieciskā

Pētījuma aktualitāte un

Pētījuma mērķis

Pētījuma uzdevums(-i)

Pētījuma metode(-s)

Pētījuma objekts un priekšmets

Pētījuma hipotēze un jautājumi

Pētījuma novitāte

Pētījuma datu un avotu apraksts

Pētījuma teorētiskā bāze

Pētījuma dizains, struktūra

Pētnieciskā

formulējumi

Nobeiguma pieteikums

Kopsavilkuma formulējums

Rezultāti

Secinājumu formulējums

Pētījuma praktiskā nozīme

Nākamo pētījumu un pētījumu rezultātu

Atsauču veidi

Autoru pieteikums tekstā

Norādes uz izmantoto literatūru

Citātu iesaistīšana un citēšana

Norādes uz vizuālo materiālu

Vizuālā materiāla (tabulu, grafiku u. tml.) apraksts

Rezultātu izklāsts

Ar ticamu varbūtību var pieņemt, ka ..

Izpētes rezultātā iegūtie dati varētu ..

Izvērtējot iegūtos rezultātus, ..

Kā liecina datu analīze, ir sakarība ..

Pētījuma aptaujas rezultāti liecina, ka ..

Pētījuma dati/rezultāti apliecina/liecina/norāda, ka ..

Pētījuma dati norāda uz statistiski ticamiem ..

Pētījuma rezultāti ļauj apgalvot/apstrīdēt/interpretēt/secināt ..

Pētījuma rezultāti norāda uz nepieciešamību ..

Pētījuma rezultāti norāda uz to, ka ..

Pētījuma rezultāti šo pieņēmumu apstiprina/neapstiprina ..

Pētījuma rezultāti uzrāda, ka ..

Pētījuma rezultātu analīze liecina, ka ..

Piemēram, .. veiktā pētījuma dati liecina, ka ..

Šādu efektu/tendenci var skaidrot ar ..

Šo diskusiju/ietekmju rezultātā ..

Šo tendenci var skaidrot ar saistību starp ..

Veiktā pētījuma dati/rezultāti liecina par to, ka ..

Vairāku faktoru mijiedarbību var uzskatīt par ..

AIZVĒRT

Projekt: Lettisch als Wissenschaftssprache aus der intralinguistischen Blickrichtung

Projektleiterin: Agnese Dubova

Zinātnes valoda: stils, teksts, konteksts. Rīga: Zinātne 2021

Verfasser: Sindija Ansberga, Agnese Dubova, Baiba Egle, Mērija Džeina Karija (Mary Jane Curry), Iveta Kopankina, Diāna Laiveniece, Dzintra Lele-Rozentāle, Terēza M. Lillisa (Theresa M. Lillis), Veronika Mahmudova, Kordula Meisnere (Cordula Meißner), Ēgita Proveja, Ance Putniņa, Dzintra Sulce, Dana Tihomirova, Kristīne Tomase, Līva Vecvagare, Artūrs Viļums

Aktuelle Themen

- Mehrsprachigkeit in der Wissenschaft
- Deutschsprachige und lettische Wissenschaftssprache - diachronisch betrachtet
- Argumentation
- Metadiskurs (*metadiscourse markers*)
- Akademische Rituale
- Kontrastive Analyse: lettisch-deutsch-englisch-russisch